

ÅRSRAPPORT 2017

Det kommunala aktivitetsansvaret

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Metod	3
3	Insatser	4
3.1	Vägledning.....	4
3.2	Studieförberedande praktik.....	5
3.3	Jobbpeng grund.....	5
3.4	Förstärkt jobbpeng	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.5	Nyanlända	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.6	Arbetsförmedlingen.....	5
4	Resultat	6
5	Utmaningar inför 2018	8
6	Slutord	8

I Inledning

Kommunen har enligt skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar som är folkbokförda i kommunen. Ansvaret omfattar ungdomar som fullgjort sin skolplikt men som ännu inte fyllt 20 år, genomfört eller fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan eller motsvarande utbildning.

En elev har fullföljt ett nationellt program om hen har fått ett examensbevis. Elever som inte har fått examensbevis utan endast ett studiebevis ingår därför i kommunens ansvar. Elever som går på något av introduktionsprogrammen ingår även i kommunens aktivitetsansvar då ett introduktionsprogram inte är ett nationellt program eller motsvarar ett sådant. Aktivitetsansvaret innefattar också ungdomar som inte fått någon gymnasieplats.

Kommunen ska dokumentera och föra register över de unga som omfattas samt rapportera in dokumenterade uppgifter till SCB. För att aktivt kunna följa upp de ungdomar som tillhör målgruppen, används ungdoms- och elevdatabasen (UEDB) i Nacka kommun.

Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) innebär att kommunen ska hålla sig uppdaterad om vilka som omfattas av ansvaret så att kommunen kan erbjuda berörda ungdomar individuella åtgärder. Kommunen kontaktar berörda ungdomar för att skaffa information om ungdomarnas sysselsättning. En stor del av arbetet är också att följa upp tidigare kontakter samt de åtgärder som genomförts. KAA syftar i första hand till att motivera en individ att påbörja eller återuppta en utbildning. Slutförda gymnasiestudier är en stark skyddsfaktor för att inte hamna utanför studier och arbete senare i livet. Vid behov ska kommunen se till att de unga kommer i kontakt med arbetsförmedlingen.

2 Metod

Ungdomar som registrerats i UEDB får ett brev från kommunen där hen uppmanas att svara på frågor om nuvarande sysselsättning och om ungdomen vill bli kontaktad för vägledning. Om ungdomen är under 18 år adresseras brevet till målsman. Ungdomen kan välja att svara i ett medskickat svarsbrev, mejla, ringa eller skicka ett sms. Om inget svar kommer inom en viss tid, skickas det påminnelser i brevform, mejl eller sms. Efter flera påminnelser skickas till slut ett vykort. På vykortet informeras om att kommunen kommer på ett besök på ett datum under kvällstid. Om ungdomen inte vill få ett besök så går det bra att meddela detta.

Under 2017 har hembesök gjorts i två omgångar under våren. Fortsatta hembesök är planerade till våren 2018.

En extra satsning har gjorts under hösten 2017 för att nå ungdomar som snart fyller 20 år och därmed kommer att avslutas i UEDB. När ungdomar snart fyller 20 år är det betydelsefullt att få en kontakt, eftersom de då inte längre omfattas av aktivitetsansvaret. Om dessa ungdomar inte påbörjat, genomfört eller har fullföljt en gymnasieutbildning löper de hög

risk för framtida utanförskap från utbildning och arbete. Dessa ungdomar har ofta knapphändig information kring vilka möjligheter de har att nå en Gymnasieexamen på Komvux eller få behörighet till högre studier genom till exempel Folkhögskola. De har generellt heller ingen kunskap kring vilket stöd de kan få genom kommunen för att få ett arbete.

För varje år är det fler som hör av sig via telefon innan eleven har skrivits ut från skolan. Det kan vara föräldrar, skolpersonal och andra som har en relation till eleven. Samtalen kan gälla oro över att eleven sitter hemma för mycket eller att de fungerar dåligt i skolmiljön. Ibland bokar kommunen in möten med berörda för att diskutera hur kommunen kan hjälpa till. Insatserna kan handla om att förebygga avhopp eller ge stöd för att hitta rätt instans utifrån elevens behov.

3 Insatser

3.1 Vägledning

Vanligast är att vägledningen är inriktad mot studier. De flesta studerar sedan på Komvux medan andra inte är mogna för det utan behöver en gymnasieplats på ungdomsgymnasiet. Dessa ungdomar är då ofta i behov av extra resurser.

Kommunen har även under sommaren väglett de ungdomar som inte fick en gymnasieplats till höstterminen 2017. Efter första antagningen var det 59 ungdomar som inte kommit in på sina val, vilket var något färre än 2016 då 74 ungdomar stod utan plats.

Det kan vara svårt att få en gymnasieplats mitt i en termin vilket kan innebära att ungdomen får vänta till nästkommande termin. Oftast är det något lättare att få en plats till höstterminen. Under väntetiden kan en arbetsmarknadsinsats bli aktuell. Ibland visar det sig att det inte är aktuellt vare sig med studier eller praktik. Då har kommunen hjälpt till att få ungdomen till rätt instans. Dessa insatser kan till exempel vara kontakt med socialtjänsten eller vården.

Vägledning för elever som riskerar att hoppa av gymnasiet har också utförts. Syftet med dessa vägledningar har varit att informera vilka möjligheter som finns vid ett eventuellt avhopp. Vägledningarna har oftast varit i samråd med gymnasieskolans studie- och yrkesvägledare och rektor.

3.2 Studieförberedande praktik

Studieförberedande praktik riktar sig till ungdomar under 18 år och det har visat sig vara mycket värdefullt för att få ungdomen att komma vidare till studier eller arbete. Praktiken är en insats på högst sex månader där eleven praktiserar på en arbetsplats och där praktiken ibland kan kombineras med skolarbete. Leder inte insatsen tillbaka till studier eller till ett arbete, så leder den oftast till att ungdomen remitteras till en mer lämplig insats. Det kan vara till exempel genom barn- och ungdomsenheten eller till vården. Ibland kombineras olika åtgärder.

3.3 Jobbpeng grund

Jobbpeng grund beviljas till ungdomar över 18 år som bedöms stå nära arbetsmarknaden, men som behöver lite extra stöd för att hitta ett arbete. Ibland kan ungdomen behöva en praktikplats för att skapa kontakt på en arbetsplats eller för att skaffa sig erfarenhet och referenser.

3.4 Förstärkt jobbpeng

Insatsen Förstärkt jobbpeng för ungdomar över 18 år är vanligare hos målgruppen än Jobbpeng grund. De flesta som beviljas Förstärkt jobbpeng har någon form (en eller flera) av neuropsykiatrisk diagnos. Skolan har oftast inte lyckats tillgodose målgruppens behov. Flera av dessa ungdomar har börjat med Studieförberedande praktik och har sedan haft ytterligare behov av stöd. Det kan till exempel vara arbetsträning för att bli anställningsbar. Andra fortsätter att studera på Komvux. Det kan vara på en skraddarsydd utbildning, till exempel lärlingsutbildning. Några ungdomar väljer i stället att börja studera på folkhögskola.

3.5 Nyanlända

Nyanlända ungdomar, 18 till 19 år, får normalt hjälp av kommunens etableringsstöd för att skrivas in på språkintröduktion på någon av de fyra gymnasieskolorna i kommunen. Vissa perioder har det varit platsbrist och då har kommunen hjälpt till med att bevaka lediga platser samt beviljat vuxenstudier under tiden.

3.6 Arbetsförmedlingen

Nacka kommun och Arbetsförmedlingen Nacka Värmdö har en gemensam överenskommelse om samverkan kring unga som varken arbetar eller studerar. Syftet med överenskommelsen är att genom samverkan, utifrån lokala behov, långsiktigt och varaktigt minska ungas arbetslöshet.

Insatser som Arbetsförmedlingen erbjuder målgruppen för Aktivitetsansvaret är bl.a. Stöd & Matchning, där ungdomarna får coachning av Arbetsförmedlingens aktörer. Dock kan det inte jämföras med kommunens jobbpeng, som är mer individuellt anpassad.

Studiemotiverande kurs på Folkhögskola kan erbjudas ungdomar 16-24 som inte har slutbetyg från grundskolan eller gymnasiet. Den kan vara en väg in för fortsatta studier på Allmän kurs. Ansökan till Studiemotiverande kurs på Folkhögskola görs genom Arbetsförmedlingen.

Kommunen har gemensamma samverkansmöten med Arbetsförmedlingen varje halvår. Kommunen och Arbetsförmedlingen kan då gemensamt samverka kring rutiner och insatser.

4 Resultat

Den 1 juli 2017 ändras Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2015:28) om insamling av uppgifter för uppföljning och utvärdering av det kommunala aktivitetsansvaret. Dessa föreskrifter (SKOLFS 2017:19) ska tillämpas första gången på uppgifter som ska lämnas till SCB senast den 1 februari 2018. Syftet med ändringarna är att i högre utsträckning synliggöra kommunernas arbete med aktivitetsansvaret och att ge Skolverket ett bättre underlag för att ta fram statistik.

I tabellen nedan visas resultatet för de ungdomar som blivit aktuella i det kommunala aktivitetsansvaret under 2017. I aktivitetsansvaret ingår även elever på Introduktionsprogrammet vilka är 115 till stycken. Dessa 115 är inte medräknade i tabellen.

Antalet arbetsmarknadsinsatser som pågått under året brukar vara på en liknande nivå som föregående år. 2017 var det 38 insatser jämfört med 50 under 2016.

Ökningen av vägledningar för studier har ökat från 42 stycken 2016 till 67 stycken 2017. Detta beror på att kontakt i större utsträckning har fås med ungdomar som snart fyller 20 år och som därmed inte kommer att ingå i aktivitetsansvaret. Dessa ungdomar är ofta motiverade att få vägledning som leder till att studier på Komvux kan påbörjas.

Det kommunala aktivitetsansvaret	2017				2016		
Totalt antal elever med okänd sysselsättning	285				298		
Efter uppsökning:							
Ungdomar som redan har en sysselsättning	141				170		
Antal som tackat ja till insats hos kommunen	38				29		
Antal som tack nej till insats hos kommunen	5				6		
Antal enbart vägledning av kommunen	67				42		
Antal elever där uppsökande verksamhet fortfarande pågår	34				51		
Insatser och resultat							
Antal pågående insatser under perioden	38				50		
varav jobbpeng grund	3				10		
varav jobbpeng förstärkt	13				16		
varav studieförberedande praktik	22				24		
Antal avslutade	22				33		
resultat	Totalt	Till arbete	Till studier	Övrigt	Till arbete	Till studier	Övrigt
varav jobbpeng grund	2	2	0	0	5	1	1
varav jobbpeng förstärkt	6	1	1	4*	4	3	2
varav studieförberedande praktik	14	1	7	6**	4	7	6
Antal enbart vägledning för studier	67				42		
resultat		Till arbete	Till studier	Övrigt	Till arbete	Till studier	Övrigt
Studievägledning		0	59	8***	2	31	9
Resultat efter insats och vägledning	80%				76%		

* 1 har fått vårdinsats, 1 har uppehåll av insats, 1 Socialtjänsten, 1 sjukskriven ** 3 sjukskrivna, 1 kriminalvården, 1 ny insats av kommunen, 1 Socialtjänsten *** 5 har fått insats från AF, 3 har fått vårdinsats

5 Utmaningar inför 2018

Det är viktigt att en identifiering av ungdomarna sker så snabbt som möjligt när ungdomar avslutar eller inte fullföljer sin utbildning. Genom ändamålsenliga rutiner för en snar identifiering kan kommunens aktivitetsansvar ytterligare effektiviseras och på så sätt förebygga ungdomars utanförskap.

För att nå och komma i kontakt med de som omfattas av aktivitetsansvaret krävs ett kontinuerligt och uthålligt arbete. De ungdomar som tillhör aktivitetsansvaret behöver följas upp regelbundet för att kommunen ska få information om deras sysselsättning. Syftet är att kommunen utifrån individens behov och förutsättningar med lämpliga intervall ska kunna återkomma med erbjudanden om åtgärder. Kontakten kan ske exempelvis genom brev, telefonsamtal, sms, hembesök och sociala medier. Arbetet behöver anpassas efter det faktum att ungdomar först kan tacka nej till en insats som kommunen erbjuder, men vid ett senare tillfälle tacka ja.

Det är av stor vikt att se över ungdomens förutsättningar för att skapa delaktighet samt realistiska förväntningar för framtida studier eller arbete.

Vidare är det viktigt att i större utsträckning samverka med berörda myndigheter och andra aktörer för att samordna lämpliga individuella åtgärder. Vid samverkan kan ett större utbud av insatser presenteras för ungdomen vid samma tillfälle, vilket underlättar för ungdomen att komma in i en insats så snabbt som möjligt.

6 Slutord

Utbildning är en av de viktigaste faktorerna för hur en ung människas liv kommer att utvecklas. En ungdom som aldrig har påbörjat, har avbrutit eller inte fullföljt sin gymnasieutbildning på ett nationellt program eller motsvarande kan riskera att hamna i en utsatt situation och få svårigheter att komma vidare i utbildning och i en förlängning hamna i arbetslöshet. Det är därför viktigt att kommunens insatser tidigt sätts in, så att ungdomar kan komma vidare i sin utvecklingsprocess utan längre avbrott.

Utifrån samtal kommunen får från föräldrar och andra aktörer ser vi ett stort behov av det stöd kommunen kan erbjuda. En framgångsfaktor i arbetet med aktivitetsansvaret är att bygga upp en god relation med ungdomen. Hjälpa dem att ta steg på vägen mot studier eller arbete samt att öka den inre motivationen.

Arbets och företagsenheten, processkarta AKTIVITETS- OCH UPPFÖLJNINGANSVAR UNGDOMAR 16–19 ÅR

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*